

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ»

Здійснено оцінку інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ». Визначено особливості формування ресурсів необхідних для реалізації стратегічних рішень. Розглянуто концептуальні засади забезпечення процесу стратегічного управління підприємством, зокрема основи інформаційно-комунікаційного забезпечення процесів діяльності. Запропоновано механізм вдосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління.

***Ключові слова:** стратегічне управління, забезпечення, комунікації, елементи, інформаційні потоки.*

Постановка проблеми. Стратегічне управління - це реалізація концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності організації, що дає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх з наявними можливостями (потенціалом) організації та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій («стратегічного набору»).

Організація і застосування комп'ютеризованої інформаційної політики є наступним базовим положенням розробленої концепції. Цьому сприяє можливість об'єднання технологічних аспектів використання інформації і комп'ютеризації, яка ґрунтується на впровадженні автоматизованих робочих місць (АРМ) керівників і фахівців підприємств. Сутність інформаційно-комунікаційного середовища як поняття визначається комплексом факторів, що впливають на інформаційні процеси і системи. До них віднесено сукупність знань і інформації, а також об'єкти інформаційної інфраструктури та організаційно-економічних умов їхнього створення і використання (апаратні засоби, програмне забезпечення, телекомунікації, рівень підготовки фахівців і користувачів, форми стимулювання, контролю, методи і форми керування, процедури, регламенти, юридичні норми). Інформаційно-комунікаційне середовище будь якої галузі чи підгалузі вкрай неоднорідне, воно має як регіональну, так і виробничу специфіку залежно від типу регіону, стану накопиченого науково-технічного потенціалу. Це визначає його кількісні та якісні характеристики, ступінь його впливу і участі у міжгалузевому обміні знаннями й інформацією, можливості реалізації інноваційних стратегій та інформаційного обслуговування потенційних інвесторів. Відповідно виникла необхідність щодо обґрунтування нових підходів до формування шляхів вдосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти теоретичних та практичних положень щодо проблем вдосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління, знаходимо в публікаціях таких відомих вчених, Г.Г. Абрамшвілі, Р. Акоффа, І. Ансоффа, В.Г. Герасимчука, І.М. Герчикову, Є.П. Голубкова, П.С.Зав'ялова, П. Кінгстона, Ф. Котлера, І.І. Кретова, Ж.Ж. Ламбена, П.Г. Перерву, І.Л. Решетнікову, Р.А. Фатхутдінова, Х. Швальбе, Дж.Р. Еванса.

Однак багато які з проблем у сфері комунікаційної політики ще недостатньо вивчені, мало висвітлені в економічній літературі, потребують певної адаптації до особливих умов, у яких знаходяться українські підприємства, в той час як вирішення цих проблем стає обов'язковою умовою ефективної діяльності не тільки кожного підприємства-виробника, але й функціонування самого товарного ринку.

Метою статті є узагальнення і розвиток теоретичних підходів до формування оцінки інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ». Визначення особливостей формування ресурсів необхідних для реалізації стратегічних рішень. Розгляд концептуальних засад забезпечення процесу стратегічного управління підприємством. Дослідити елементи інформаційно-комунікаційного середовища організації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція стратегічного управління лежить в основі стратегічного мислення і знаходить вираз у характерних рисах її застосування.

Характерні риси системи стратегічного управління певної організації залежать від взаємодії таких чинників:

- галузевої приналежності;
- розмірів організації (залежно від галузевих особливостей);
- типу виробництва, рівня спеціалізації, концентрації та кооперації;
- характерних рис виробничого потенціалу;
- наявності (відсутності) науково-технічного потенціалу;
- рівня управління;
- рівня кваліфікації персоналу тощо.

Різні підходи до побудови системи стратегічного управління потребують чіткого уявлення про переваги цього явища в діяльності окремих підприємств.

Реалізація концепції стратегічного управління організацією можлива лише тоді, коли організація є стратегічно орієнтованою [1, с.288].

Стратегічно орієнтована організація - це така організація, в якій персонал має стратегічне мислення, застосовується система стратегічного планування, що дає змогу розробляти та використовувати інтегровану систему стратегічних планів, і поточна, повсякденна діяльність, підпорядкована досягненню поставлених стратегічних цілей.

Цільові настанови створення системи інформаційного забезпечення, побудованої на менеджменті потоку робіт, досягаються лише за умови докорінних змін існуючої організації виробничих процесів. Зміни в більшості випадків пов'язані із спрощенням і уніфікацією цих процесів, що обумовлює зниження витрат, робить доступнішим для огляду весь трудовий процес.

Інформаційне середовище є обов'язковим елементом міжгалузевого управління в сучасній ринковій економіці. Тільки з його використанням можна досить оперативно вирішувати питання підвищення ефективності науково-технічного потенціалу, забезпечення відтворювальних процесів. У зв'язку з цим потрібно здійснювати комплексний підхід до виділення функцій інформаційного середовища. [2, с.98].

До останнього часу інформаційно-комунікаційне середовище галузі не розглядалося як один з основних елементів відтворювального процесу. Процес його формування практично здійснювався без участі міністерства, суб'єктів господарювання і управління в ринковій економіці. Нами запропонований новий підхід до формування інформаційного середовища, який відбивав би роль суб'єктів — виробників і споживачів інформації, економічний механізм їхньої взаємодії, особливості створення нових організаційних структур для виробництва і тиражування інформації, рівень науково-технічного потенціалу.

Підвищення ефективності створення продукту та надання послуг підприємством багато в чому залежить від якості побудови сучасної інформаційної технології як частини інформаційного середовища галузі.

Широко відомо, що світ вступає у вік інформації. В зв'язку з цим зростає необхідність в більш широким мережах зв'язку, які складають інфраструктуру для віку інформації. Найбільш важливими факторами, необхідними для створення ефективних телекомунікаційних мереж, є розвинута комунікація та технологія передачі інформації. [3,с.353].

Функція реалізації стратегії на підприємстві має складатися з з'ясування мір, необхідних для впровадження обраної стратегії в дію, і виконання їх у строгій відповідності з наміченим графіком. Управління процесом реалізації стратегії носить багатоплановий і головним чином адміністративний характер. До числа задач адміністративної властивості, розв'язуваних у ході впровадження стратегії, відносяться:

Створення організаційної структури, що сприяє успішному виконанню стратегії.

Розробка бюджету, по якому ресурси організації направляються на вирішальні стратегічні ділянки.

Розробка системи стимулювання, що спонукає особистий персонал організації працювати більш енергійно в напрямку поставлених цілей.

Ув'язування системи стимулювання з досягненням кінцевих результатів.

Розробка спеціальних установок і методик поведіння в конкретних ситуаціях, що сприяють успішній реалізації стратегії.

Мобілізація всіх сил керівництва на реалізацію стратегії й удосконалювання методів керівництва.

Інформаційне забезпечення «Укртелеком» в значній мірі визначає інтелект системи, оскільки містить всю використовувану інформацію, оперує нею і здійснює інформаційний обмін всередині і зовні інформаційної системи. До інформаційного забезпечення в системах управління висуваються серйозні вимоги. Інформація повинна бути достовірною, своєчасною, постійно обновлюваною, представленою в зручній для користувача формі, доступною користувачу і повною. Неповність інформації часто є причиною прийняття нерациональних і несвоечасних управлінських рішень. Основний ефект інформаційної системи в напрямі вдосконалення управління досягається за рахунок автоматизації інформаційних процесів і покращення управлінських рішень [4, с.28].

Інформаційне забезпечення «Укртелеком» містить не тільки різноманітні дані, але і систему доступу до них, яка реалізується програмними засобами. В цьому проявляється тісний взаємозв'язок інформаційного і програмного забезпечення, яке надає ці засоби. Разом з інформаційною системою її інформаційне забезпечення пройшло складний і важкий шлях бурхливого розвитку, в якому можна виділити наступні етапи:

перший етап - індивідуальне, вмонтоване в програму вирішення задачі інформаційного забезпечення;

другий етап - файлові структури, які створювалися для одної задачі або комплексу задач під керуванням операційної системи;

третій етап - зведення файлів в бази даних, які обслуговують комплекси задач і функціональні підсистеми під керівництвом операційної системи, що забезпечує взаємозалежність фізичних запам'ятовуваних пристроїв, користувачів і структур даних;

четвертий етап - сучасні бази даних, мови запитів і маніпуляції даними, незалежність фізичної, логічної організації даних і користувачів, керування даними з боку системи керування базами даних;

п'ятий етап (перспектива) - бази даних і бази знань, звернення і запити реалізуються на довільній мові, аж до розмовної.

Перспективні системи на базі новостворених технічних і програмних засобів в майбутньому забезпечать нові інтелектуальні можливості. Вони дозволять спілкуватися з користувачем мовою, близькою до розмовної, розв'язувати логічні задачі (доведення, пошук рішень), використовуючи задану сукупність правил доведення, а також приймати рішення, формувати поняття і образи, їх зберігання і доступ до них, надавати енциклопедичні довідки, розв'язувати задачі системотехніки, проводити дослідження і розробки, розуміти і

формувати мови (зі словником не менше 100000 слів), проводити переклад з однієї мови на іншу, застосовувати елементи самопрограмування і вільний діалог [5].

Функція реалізації стратегії на підприємстві має складатися з з'ясування мір, необхідних для впровадження обраної стратегії в дію, і виконання їх у строгій відповідності з наміченим графіком. Управління процесом реалізації стратегії носить багатоплановий і головним чином адміністративний характер.

Як правило, автоматизована інформаційна система містить функціональні системи та системи забезпечення. Забезпечення в свою чергу може бути інформаційним, програмним, технічним, технологічним, організаційним, правовим, математичним, лінгвістичним і ергономічним. У функціональній структурі виділяються такі елементи, як функціональна підсистема, блок, комплекс задач, задача.

Висновки. В статті узагальнено і розвинено теоретичні підходи до формування оцінки інформаційно-комунікаційного забезпечення процесу стратегічного управління ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ». Визначено особливості формування ресурсів необхідних для реалізації стратегічних рішень. Розглянуто концептуальні засади забезпечення процесу стратегічного управління підприємством. Досліджено елементи інформаційно-комунікаційного середовища організації. Однією з вимог до комп'ютерних програм є можливість проведення всебічного аналізу за наступними показниками: оборотність тих або інших товарів, задоволення попиту, оцінка наявних товарних запасів, обчислення витрат, що припадають на конкретні товари, виявлення найбільш вигідних постачальників тощо. Комп'ютерна система дозволяє моделювати картину продажів, що могла б скластись при встановленні різних цін на товари, оптимальний рівень цін тощо. Володіючи такою інформацією, можна закуповувати найбільш ходовий товар в оптимальній кількості. Внаслідок цього, зменшуються терміни оборотності засобів, складські приміщення використовуються найкраще, скорочуються витрати, з'являються нові можливості для розширення асортименту.

Список використаних джерел:

1. Жданов С.А. Механизмы экономического управления предприятием: учеб. пособие для вузов. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 288 с.
2. Москаленко В.П. Развитие финансово-экономического механизма на предприятии: курс лекций Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, УАБС, 2003. 98 с.
3. Романовська Ю.А. Структура організаційно-економічного механізму розвитку стратегічного потенціалу підприємства. *Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць Дніпропетровського національного університету*. 2005. № 205(II). С. 353.
4. Терентьєва О.В. Основні процеси імплементації складових організаційно – економічного забезпечення антикризової діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 4. С. 31-34.
5. Экономический механизм. Словарь терминов URL: <http://birzhevik.ru/thesaurus/221/12065/>.

REFERENCES:

1. Zhdanov S.A. (2002) Mekhanizmy hospodars'koho upravlinnya pidpryyemstvom [Mechanisms of economic management of the enterprise]. M.UNITI-DANA.
2. Moskalenko V.P. (2003) Rozvytok finansovo-ekonomichnoho mekhanizmu na pidpryyemstvi [Development of financial and economic mechanism at the enterprise]. Sums: Mriya-1» LTD GDP, UABS.
3. Romanovskaya Yu.A. (2005) Struktura orhanizatsiyno-ekonomichnoho mekhanizmu rozvytku stratedichnoho potentsialu pidpryyemstva [Structure of organizational and economic mechanism of development of strategic potential of the enterprise]. *Coll. of sciences. works of Dnipropetrovsk National University*, (205(2)), 353.

4. Terentyev O.V. (2015) Osnovni protsesy realizatsiyi orhanizatsiyno-ekonomichnykh komponentiv kryzovoyi diyal'nosti pidpriumstv [Basic Processes of Implementation of the Organizational and Economic Components of Enterprise Crisis Activity]. *Efficient economy*, (4), 31-34
5. Экономический механизм. Словарь терминов [Economic Mechanism. Glossary] Retrieved from <http://birzhevik.ru/tesaurus/221/12065/>

ШМАЛИЙ ЛЮДМИЛА ВЛАДИМИРОВНА. ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОЦЕССА СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ «УКРТЕЛЕКОМ». *Осуществлена оценка информационно-коммуникационного обеспечения процесса стратегического управления «Укртелеком». Определены особенности формирования ресурсов необходимых для реализации стратегических решений. Рассмотрены концептуальные основы обеспечения процесса стратегического управления, в частности основы информационно-коммуникационного обеспечения процессов деятельности. Предложен механизм совершенствования информационно-коммуникационного обеспечения процесса стратегического управления.*

Ключевые слова: стратегическое управление, обеспечение, коммуникации, элементы, информационные потоки.

SHMALIY LYUDMILA. WAYS TO IMPROVE INFORMATION AND COMMUNICATION SUPPORT OF THE PROCESS OF STRATEGIC MANAGEMENT OF UKRTELECOM. *The assessment of information and communication support of the strategic management process of Ukrtelecom was carried out. The features of the formation of resources necessary for the implementation of strategic decisions are determined. The conceptual foundations of ensuring the process of strategic management, in particular the basics of information and communication support of the processes of activity, are considered. A mechanism for improving information and communication support of the strategic management process is proposed. Ukrtelecom, which provides fast customer service at a high level, acquires regular customers. Therefore, the software system should allow you to quickly answer any question of the buyer about the product and its availability, create an account in the specified currency, specify all necessary discounts and margins, register payment, reserve and release the product.*

Key words: strategic management, support, communications, elements, information flows.